

PÅR ELFVINGSSON och ANDERS ZEIJLON

Svar till Karin Rudebeck och Marian Radetzki

Karin Rudebeck (detta nummer) och Marian Radetzki (*Ekonomisk Debatt* 8/81) är i sina kommentarer i stort sett positiva till vår uppläggnings av en samhällsekonomisk kalkyl av barnomsorgsutbyggnaden. Däremot framför de kritik mot en del av de antaganden och beräkningar som kalkylen bygger på.

Enligt vår mening är Karin Rudebecks (KR) huvudkritik mot kalkylen

att en felbedömning av arbetskraftstillskottet gjorts. Till grund för beräkningarna av arbetskraftstillskottet vid barnomsorgsutbyggnad ligger bedömningar av tidigare omsorgsform.

KR menar att antagandet om att 12,5 procent av de barn som får daghemsplats tidigare hade privat omsorg i hemmet av annan än föräldrarna är en grov överskattning. Hon pekar på att endast 4 procent av barnen i riket har denna typ av omsorg.

För att kunna bedöma vad barnen tidigare hade för omsorg kan man inte bara se på fördelningen av nuvarande omsorg. Det är den faktiska omsorgen i kombination med den önskade som visar daghemsbarnens tidigare om-

PÅR ELFVINGSSON är anställd vid Riksdagens upplysningstjänst. ANDERS ZEIJLON är verksam vid nationalekonomiska institutionen vid Uppsala universitet.

sorgsform. Om t ex alla familjer som har barnflicka önskar byta till kommunal omsorg medan endast 50 procent av de familjer som ser om sina barn själva önskar detta byte, innebär detta att proportionen av tidigare omsorgsformer för de barn som erhållit daghemsplats är annorlunda än den faktiska omsorgen i utgångsläget. Dvs om 4 procent av barnen i utgångsläget har en viss omsorgsform så innebär detta inte att 4 procent av barnen som får daghemsplats kommer från denna omsorgsform.

Enligt barnomsorgsundersökningen 1977 för Uppsala kommun framgår det att hälften av de barn som får daghemsplats kommer från privat omsorg och att ca 25 procent av dessa haft omsorg i hemmet (barnflicka etc). Alltså kommer ca 12,5 procent av barnen som får daghemsplats att tidigare haft sådan omsorg.

Vidare framför KR kritik dels mot att vi underskattat lönenivån för kvinnor 1979, dels mot att vi inte uppskattat den intäkt som uppkommer när kvinnorna pga erhållen daghemsplats slipper långa förvärvsavbrott. Dessa bägge synpunkter behandlas i vårt huvudarbete (*Daghem och samhällsekonomisk lönsamhet*. Uppsala kommun 1980-12-

23). En känslighetsanalys av lönenivån (s 40) visar att en antagen högre lönenivå entydigt leder till ett mer positivt kalkylresultat. I huvudarbetet (s 36) behandlas även de produktivitetsvinster som uppkommer pga att kvinnor slipper förvärvsavbrott. Posten har dock ansetts vara alltför svår att kvantifiera.

Marian Radetzki menar i sin kommentar i *Ekonomisk Debatt* 8/81 att vår kalkyl grovt överskattar daghemmens samhällsekonomiska värde pga att vi inte satt något mått på det hemarbete (utom barnpassning) som undanträngs när föräldrar, privata dagmammor etc söker sig ut på arbetsmarknaden. Anledningen till att denna post inte värdesätts i kalkylen är att vi anser att inget hemarbete undanträngs. Hemarbetet utförs istället på kvälls- och fritid.

Till sist vill vi påpeka att en vidare utveckling av forskningen om de ekonomiska konsekvenserna av barnomsorgsutbyggnaden bör innebära en koncentration kring dels daghemsutbyggnadens effekter på arbetskraftsutbudet, dels de finansiella fördelningseffekterna mellan familjer som erhållit daghemsplats och familjer som ej erhållit daghemsplats.